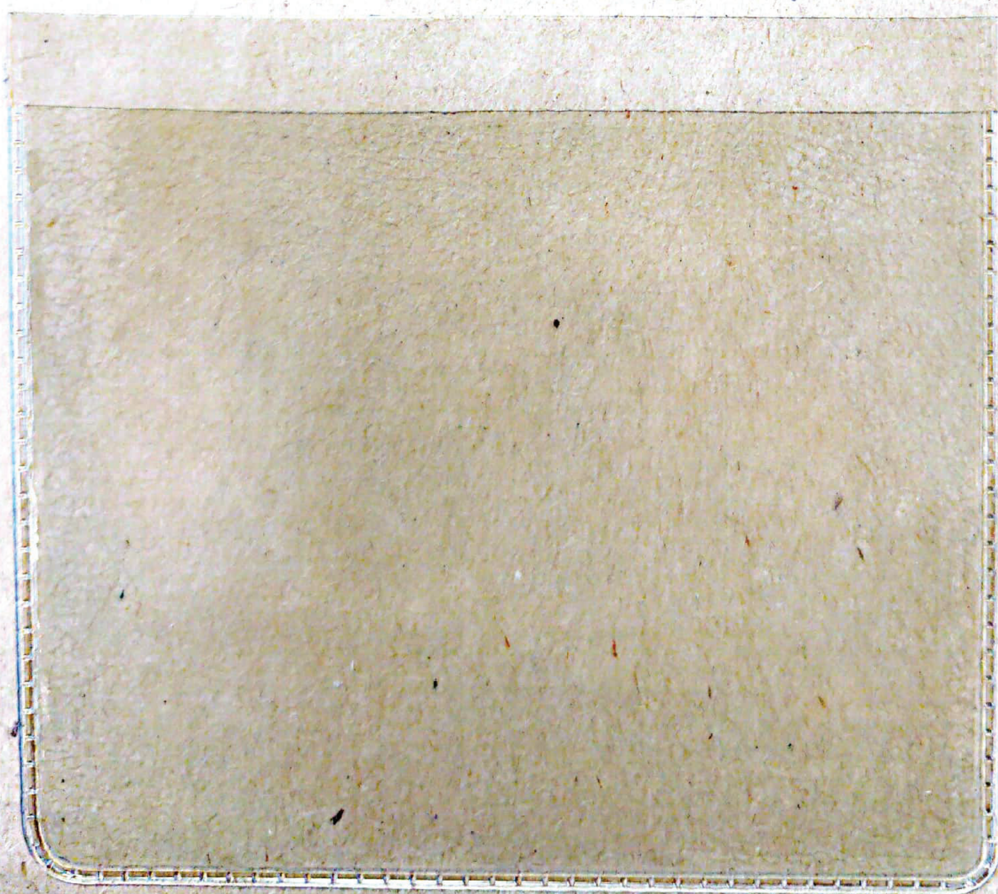
Γ. ΣΣΟΒΚΟΠΛΙΑΣ

ΤΟ ΓΡΑΜΑ

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ—1937

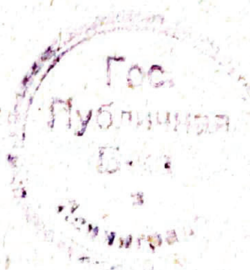

Γ. ΣΣΟΒΚΟΠΛΙΑΣ

ΤΟ ΓΡΑΜΑ

Ζογραφιές—Θ. ΓΙΑΛΙ

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ—1937

Ιπέφθινος ςιντάχτις—Γ. ΚΥΝΤΟΚΟΤΣΕΦ
Μεταφραςτίς—Γ. ΚΟΣΤΟΠΡΑΦ
Τεχ. ςιντάχτις—Θ. ΣΑΜΑΡΑΣ

Подписано к печати 15-I—37 г. Уполоблита № 1724. Тираж 1000

Стат. формат 80x100, печат. листов 1, в листе 23412 знак. автор. листов 3/4, бум. листов 1/2. Мариуполь, типография Донецкого Областного Греческого Издательства Зак. № 60

To ίδραμε χάλις τότες, όταν διάβαμε να πρατύμε. 'Ιμαςτε όλι·μας ς' έναν τόπο, όλα τα πεδιά απ' τα γιάςλι. Μία κι' άλο ένα κορίτςι, ι Πόλια, χύλιχςε:

— Ντρανιςέτ! Εδό ίνε ένα πυλί! Με τα μαχριά τα ποδάρια. Πες το χορτάρι!

Εμίς γιυρύχ ς' αφτίνα. Σορέφταμε λόρια-τις. Αφτί άπλοςε τα χέρια-τις δία μαρέις κε δε μας πελί ςιμά, να μιν καναλυγάς τςαλαπόνυμε το πυλί.

Ντρανύμε,—αλίθια-πα, κάθετε πες το χορτάρι ένα μεγάλο, κόκκυ πλαδίτς κε ζαμπυντιάρκα τςιβλέβι. Νιςτικό ίνε πρέπι. Ι μίτι-τυ μαχριά-μαχριά. Τα ποδάρια-τυ-πα νιγλά κε μαχριά χάλις βιτςιλάβδα.

— Αφτό ίνε ιρανιδί πλαδίτς,—ίπε ι βοςπιτάτελνιτςά-μας, Γαλίνα Πάβλοβνα.— Αφτό βαριςέ, κςέβιν απ' τι φυλέα-τυ κε κςεχάςιν, δεν ίβρε τι στράτα να γιρίζι οχςοπίςο.—Πςςίρςομε να χαντρέβυμε τι φυλέα-τυ. Γιρέβυμε να βάλυμε μέςα το πλαδίτς. Χαν-

τράιβαμε—χαντράιβαμε, όλο το τυγάι ντυλασςέπςαμε, κυτυρύ,—τίποτες-πα δεν ίβραμε! Κε τι μάνα-τυ-πα, το μεγάλο το ιρανίδ, δεν το αςτζέφταμε πυθενά-πα.

Σορέφταμε πάλι ςιμά ςτο μικρό ιρανίδ κε νυνίζυμε: τί να κάνυμε τόρα; Ζερ έχι τζαρά έτςι να το αφίςυμε εδό να χάνετε;

— Ελάτε ας το πάρυμε αντάμα-μας! —ίπε ι Πόλια.

— Σοςτά το ίπε!—ίμαςτε χαίλ όλιμας-πα.—Ας ίνε ανάμεςά-μας... εμίς το μεγαλόνυμε. 'Ολι-πα μπικένεπςαν τις Πόλιας τα λόγια! Πςςίρςαμε να παρακαλύμε τι Γαλίνα Πάβλοβνα, να μας δόκι το ιμίρτις να το πάρυμε το πλαδίτς αντάμα-μας.

— Καλά, πάρτε-το,— λίγο νύνςεν κε ίντυνε χαίλςα ι Γαλίνα Πάβλοβνα.—Τα ιρανίδα τζάλκα μαθένυν ανάμεςα ςτον κόζμο. Μα ςτυρυτερί αφτό όλο-ένα θα πετά να πάι μακρά από μας.

Μα εμίς άρταχ δε φυκρύμνετς τί μας έλεγε αφτί. Ι Πόλια έβαλε το πλαδίτς πες πυδέα-τις, εμίς διάβαμε λόρια-τις κε

έτςι όλι-μας μία γιρίςαμε οκςοπίςο. Ζμόν-ςαμε το τυγάι, το ποτάμι κε όλα-πα.

Το βάλαμε όνομα «Ζζύρκα». Κε αφ-τό-πα ίκςερε τ' όνομά-το. Ερχετε ραςτ λέις:

— Ζζύρκα!

Κλόθι το κεφάλι-τυ, φυκράτε, ίςτερα

απλόνι τα πλατιά κόκκα χανάτια κε όςο μπορί τζάλκα τρέχι πας τα μακριά τυ ποδάρια γιυρύχ ς' αφτόνα, τίς το χύλκςεν. Κε χυλίζι:

— Κυρ-ρ...κυρ-ρ...

Κε τόςο έμαθε ςε μας, όςτε ένα τνάπα δε γιαγαλάιβε από ςιμά-μας.

'Οταν καθόμασταν στο τραπέζι, ο Ζζύρκας δε γιαγαλάιβε. Αζπύδαχτα πρατί λόρια στο τραπέζι, φιλάι, πότε κανίς να το πετάι κανά κςεραδίτς γιά να το δόκι τίποτες άλο. Γιά κε γιανας ςέβι ςιμά ςε κανένα κε βάλι τι μίτι-τυ πας τιν αμπλάτι τυ. 'Εντιριμ το πεδίτς να κάθετε τίντζκα, ταπλός, χαμπάρ-πα δεν έχι, τότες ο Ζζύρκας λαφρύτςκα τον τυρταλέβι με τι μίτι-τυ πες τ' ράςςα—τυκ, τυκ... Ζερ έχι τζαρά να μιν το δύις τίποτες να τρόι απ' τι δικί-συ τι μίρα; Αχιλτάρκο κε ςςένκο πυλί ίτανε!

Πάγυμε στο ογορότ, ο Ζζύρκας-πα δεν απομένι πίςο. Κε ακόμα μας κάμι γιαρντίμ εκί, χαραχλέβι πες τ' αρύλια, χαντρέβι εκί λυγάς-λυγάς ζαραρλίδκα μυμύιδα,

τυρτύρια, ςκυλέκια. Τίλογα τα βρίςκι, αμάν τα κυρτά. Ζερ έχι τζαρά να μιν το αγαπάς!

Τίλογο όμορφο ιρανίδ ίτυν, όταν μεγάλοςε! Τα φτερά-τυ κόκκα, πας κορφίτυ κοκινύτςκι ταγμαδίτςα. Πας τι μακριάτυ τι γύλα ένα γαιτανίτς από μάβρα κε ςπρύτςκα φτερά. Κε παντύ-πα τα φτεράτυ ίςα, τεκ' πας το ράδι-τ' λίγο κλοςτρά.

* * *

Πέραςε το καλοκέρι...

Κριάδοςε ο κερός... Πςςίρςαν ςαριάςαν τα φίλα πας τα δέντρα... Τα χελιδόνια ςορέβονταν κοπάδια-κοπάδια: ετιμάζονταν να πετύνε μακριά, ς' αφτύς τυς τόπυς, όπυ κάμι τόρα χλας...

Μιά μέρα, όταν ςορέβαμε στο ογορότμας καρτόπλες, ίςα πάνο-μας στον υρανό πέταναν κε δάιναν τα ιρανίδα. Ζπύδαζαν να δάιναν στο χλίτςκο. Πςιλά πέταναν, μα το νταύςς-τυς έςοςε ςε μας.

Σ' ολνύς ςίφτε άκυςε τα νταύςςα-τυς ο Ζζύρκας. Τζαχ τρόμακςε μπιρτέν, ςίκοςε άπλοςε τι γύλα-τυ στον υρανό μαρέα κε φυκράτεντον, τίλογα χύλζαν ι αγιαχ-

τάςς-τυ. Κε μπιρτέν, θαρίς κε τα ιρανίδα απ' εκί τον λάλναν να πιγένι απίςο-τυς, αφτός πέλςε τα χανάτια-τυ, τα τίνακςε κε δόκε το νταύςς-τυ:

— Κυρρ-ρύ!

Πέταxςαν, ςτυπόθαν μακριά τα ιρανίδα. Νά απ' αφτί τι μέρα τζιςτά ο Ζζύρκας χαςιβετλάιςεν... Σίφτε, ερχόντανε ραςτ, ντεριά-μέρα έτρεχε πίςο-μας πες τιν αβλί, τόρα το πολά αςάλεφτα ςτεκότανε πυθενά ς' έναν τόπο. Γιά υζύν-υζάχ τίναζε τα χανάτια-τυ, θαρίς κε έφταιν κανα-λυγάς φιζκυλτύρα... Όταν ντρανά πετύν τα ιρανίδα, πςςιρά να χυλίζι απ' εδό. Κε τα ιρανίδα κοντοςτέκυντε, πετύνε αγάλια, θαρίς κε τον φιλάγυν να ζμίγκετε αντάματυς. Ο Ζζύρκας τρέχι, απλόνι τα χανάτια-τυ, πετά πάι κάμποςα μέτρα... κε γιρίζι οκςοπίςο. Σαχνέβι.

Ροτίςαμε τιν Γαλίνα Πάβλοβνα, πός κάμι έτςι ο Ζζύρκας.

— Εγό ςας το έλεγα,—λέι αφτί,— ότι ςτυρυτερί ο Ζζύρκας θα μας αφίνι κε θα πάι.

— Μα πύ θα πετά;

— Εκί, πυ δεν ίνε ςςυμός. Ζμίγχετε ςε χανά ιρανιδί κοπάδι κε πετά-πάι αντάμα-τυς.

Πολά ςτεβαρό ίτυν ςε μας να χοριςτύμε με τον Ζζύρκα. Μα νύνςαμε-νύνςαμε κε ίρταμε ς'αφτό να μιν το ςτέγνυμε. Ας πετά, ας πάι. Ας ίνε λέφτερο πυλί.

Εμίς μόνο παρακαλέςαμε τι Γαλίνα Πάβλοβνα να μας το λέι, χάλις πύ να πετά να πάι ο Ζζύρκας-μας. Κε αφτί μας το ίπε.

... Ίνε ατίτκος τόπος, το λέγυν— Αφρικί. Ίνε εκί μια χόρα—ι Έγιπτο. Ζύνε εκί φελάχι, πολί καματερί άνθροπι. Μα αφτί τι χόρα τι χαπατράιςαν ι ενκλέζι— καπιταλιςτές. Αφτί εκί όλα-πα τα πίραν ςτα χέρια-τυς. Ζυρλέβυν τυς φελάχυς να τυς κάμυν γιαλτζιλίχ, τυς ιςςλετρέβυν όςο μπορύνε... Σ' αφτί τι χόρα θα πετά να παένι ο Ζζύρκας. Μπορί να πετά να πάι κι' άλο μακριά, κι' άλο νότια, εκί, πυ ζύνε μάβρι άνθροπι—νέγρι. Μα αφτύς-πα

τυς ζυλίζυν ι καπιταλιστές ενκλέζι γιά φραντσέζι...

'Οταν μας έλεγε αφτό ι Γαλίνα Πάβλοβνα, ίρτε στο νύ-μυ ένα σσε.

— Ελάτε ας πελίγυμε με το Ζζύρκα ένα γράμα στυς φελάχυς γιά στυς νέγρυς,—ίπα εγό, όταν ι Γαλίνα Πάβλοβνα μπιτράισεν το λαχαρτί-τις.

'Ις-πα, άλος-πα με ροτύν:

— Τίλογα να το πελίγυμε; Ζερ ο Ζζύρκας μπορί να δύι κανένα το γράμαμας στιν Αφρικί; Κε τίλογα να το κάμυμε να μιν μπορί να χάνετε το γράμα-μας;

— Μις ράφυμε μια μικρύτσικι δερματί ντυβραδίτσα—ίπα εγό,—κε τι θελιάζυμε στυ Ζζύρκα τι γύλα. Κι'ο Ζζύρκας γιάν έμαθεν σε μας, έλμπετ, δε θα σαχνέβι, αν θα γιανασσέβι σιμά-τυ κανίς μικρός αφρικάνος.

Με ρότισε ι Γαλίνα Πάβλοβνα-πα:

— Μα σε πιά γλόσα να γράφτυμε αφτό το γράμα; Εκί, στιν Αφρικί, τι δικίμας τι γλόσα δεν τι γρικύνε.

Μα εγό πας αφτό-πα νύνςα έμπρο μέρα.

— Εςίς, Γαλίνα Πάβλοβνα, μπαρόχ, κςέρετε κςένες γλόςες. Να το γράπςετε έτςι για να μπορύνε αφτί να το μαθένυνε.

Κοντά να λέι, όλι-πα ντράνςαν κε στάθαν, ότι εγό νύνςα ςοςτό ςςε. Κε ίντανε χαίλ να πελίγυμε γράμα ςτιν Αφρικί.

Το ίπαμε—το κάναμε. 'Ενα γόρα κάτςαμε γράπςαμε το γράμα, ι Γαλίνα Πάβλοβνα το έγραπςε ενκλέζικα κε φραντςέζικα. Διπλόςαμε αφτά τα γράματα πες το φτινό δερματίτς κε το δέςαμε στο Ζζόρνα τι γύλα.

Νά, τί γράπςαμε πες το γράμα-μας:

«Αγαπιμένι ςίντροφι απ' τιν Αφρικί! Απ' τιν εργατικί χόρα, απ' τι Σοβιετικί 'Ενοςι, ςας πελίγυμε το πυλαςίς-μας. Πες δικί-μας τι χόρα δεν ίνε νε κςένι κε νε δικί-μας καπιταλιςτές. Κε μις το κςέρυμε, ότι εςίς-πα τόρα ςιμά θα καρτακολίτε τυς καπιταλιςτές, τίνα δε ςας αφίνυν να ζίτε κε τότες αντάμα-μας θα χτίζετε το ςο-

ςιαλιζμό. Στο πολέμιζμα για τι δυλιά τυ προλεταριάτυ ας ίςαςτε έτιμι!».

* * *

Τιν άλι μέρα ο Ζζώρκας πέτακςε δάιν από μας. Πίρε κε δάιν το γράμα-μας τζαγ στιν Αφρικί...

Πάλι χύλκςαν πάνο-μας πςιλά στον υρανό τα ιρανίδα. Πάλι ο Ζζώρκας δόκεν το νταύςς-τυ. Πάλι πέλςιν τα χανάτια-τυ, έτραμιν, χορίςτεν απ' τον πάτο, πέτακςε όλο πςιλά κε πςιλά. Κε τύτι τι φορά δε γίριςε οκςοπίςο. Σςένκα, χαρύμενα χύλιζεν κε ζπύδαζιν να ςόνιςςκιν τα ιρανίδα...

— Πέτα, Ζζώρκα!—λέγαμε εμίς πίςο-τυ.—Δόςε εκί, στιν Αφρικί, το γράμα στ' αδέρφια-μας! Δος-το ς' αφτύς, για τίνα το γράπςαμε!

— Κυρρυ-ρυ, — αγρίκςαμε απ' το Ζζώρκα.

Χαςιβετλίδ απόμιναμε, άλιαχ χαςιβετλίδ...

Μα εμίς όλι-πα κςέραμε, ότι χανίς στιν Αφρικί θα πάρι πάνο απ' τι γύλα-τυ

τι δερματί ντυβραδίτςα, θα βρι πέςο το γράμα-μας κε θα το διαβάςι. Τότες έμ αφτός κε έμ αγιαχτάςς-τυ να νυνίζυνε για μας, για τι χόρα-μας, πυ ίνε ι πατρίδα τον δυλεφτάδον όλυ τυ ντυνιά.

Κε ζερ δεν μπορί να νίςςκετε έτςι, όταν έρχετε ι άνιχςι ο Ζζύρχας πάλι να γιρίζι οχςοπίςο κε να μας φέρι απ' εκί γράμα. Κε πες αφτό το γράμα να ίνε γραμένο:

«ΠΑΝΤΑ ΕΤΙΜΙ!»

II · 1955 · BK

TIMI— 20 καπ.
ЦЕНА— 20 коп.

Ю. ШОВКОПЛЯС

„ПИСЬМО"
(На греческом языке)

Дон. Обл. Греческое Из-во,
г. МАРИУПОЛЬ